

Izhaja vsakih štirinajst dni vsak drugi torek in stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto

80 kr.

Za tuje drž. več poštni stroški.

„Soča“
z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 5 gld. 20 kr.

PRIMOREC

Oglasi se plačujejo za tristopno petit-vrsto: enkrat 8, dvakrat 7 in trikrat 6 kr., večkrat po godbi. Vsa plačila vrše se naprej.

Posamične številke po 3 kr.

Uredništvo in upravištvo je v Gosposki ulici št. 9.

Rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Vinko Levičnik. — Tiska in zalaga „Gor. tiskarna“ A. Gabršček (odgovoren Jos. Krmpotič).

Društvo „Šolski dom“.

«Zopet novo društvo! Ali nimamo dovolj dosedanjih?!» — Tako bi utegnili kdo vsklikniti.

Odgovarjamo: Ne, prijatelj, — tega društva je bilo živo potreba!

Kaj pa je namen novemu društvu? Odgovor na to vprašanje dobí vsakdo, kdor pazno prečita spodaj ponatisnena pravila.

V pojasnilo tem pravilom — in zakaj se je ustanovilo novo društvo, naj dodamo še tu nekoliko besed.

Društvo «Sloga» v Gorici vzdržuje:

1. tri otroške vrte ali takozvana otroška zabavišča.

2. osemrazredno ljudsko šolo.

3. dvorazredno nadaljevalno šolo s pripravljivim razredom za obrtne učence.

4. Dvorazredno strokovno in obrtno šolo za deklice.

Lepo število šol, ali ne? Vsi ti zavodi stanejo okroglih 10.000 gld. na leto!

Otroška zabavišča bo treba pomnožiti vsaj za dve.

Kar se tiče ljudske šole, ne bomo še takó kmalu prosti tega davka, kajti z našimi miroljubnimi prijatelji na magistratu bomo imeli večer boj — za vsak razred posebe. Sprva jih mesto sprejme (a kdaj?!), le štiri, a že prihodnje šolsko leto bo potreba devet razredov.

«Sloga» bo potrebovala torej več desetletij veliko prostora za svoje zavode. Že zdaj ima v dosedanjih poslopih premalo prostora, a plačevati mora precej visoko najemščino. Kar pa je glavno, društvo nima lastnega doma in utegne se pripetiti, da bi prišlo nekega lepega dne — na cesto. — Kaj tedaj?!

Društvo potrebuje torej lastne prostore vsaj za nekaj svojih zavodov. In ker ima že sedaj najeto poslopje v doljem koncu mesta, in bo ondí tudi prihodnja mestna šola slovenska, je neobhodno potrebno, da si zgradí primerno poslopje v gornjem delu mesta.

Prostor je že pripravljen zraven poslopja naše vrle «Goriške ljudske posojilnice», ki je kupila hišo št. 9. v ulici Vetturini in odstopila vrt društvu za zgradbo — «Šolskega doma».

Za zidanje pa je treba denarja. In da se dobí vsaj del potrebne svote, se je ustanovilo društvo, katerega pravila prinašamo niže.

Ako se zbere le polovica denarja, drugo polovico si društvo izposodi na hišo; dolg plača potem hiša sama iz najemščine.

To je prvi namen novemu društvu; drugi nameni so razvidni iz pravil!

Uverjeni smo, da pristopi veliko udov! Imovitejšim rodoljubom priporočamo prve tri vrste udov, t. j. pokrovitelje, častne ude, in ustanovnike. Kakor čujemo, sta že dva pokrovitelja, en častni ud in več ustanovnikov! Dal Bog obilo sreče novemu društvu, ki naj se razvije, vsevete in vzraste v blagor našega naroda tu ob jezikovni meji.

Tu naj pa sledé pravila:

Ime, sedež in namen društva. —

§ 1. Društvo «Šolski dom», s sedežem v Gorici, ima namen pospeševati vzgojo in pouk med Slovenci na Goriškem. V dosego tega namena bo obratelo svoje delovanje posebno na to:

- priskrbljevalo bo slovenskim učnim in vzgojnim zavodom brezplačne ali cene prostore;
- oskrbovalo bo slovenskim učnim in vzgojnim zavodom potrebno učno in vzgojno osobje;
- ustanavljalo bo po moči slovenske učne in vzgojne zavode;
- podpiralo bo slovenske vzgojne in učne zavode ter njih gojence in učence, kakor tudi, ako bo kazalo, slovenske gojence in učence drugih vzgojnih in učnih zavodov, z denarom in blagom;
- prirejalo bo teoretične in praktične učne tečaje ter poučna predavanja;
- sodelovalo bo pri podjetjih, ki pospešujejo društven namen.

Društvena gmotna sredstva. —

§ 2. Gmotna sredstva dobivalo bo društvo:

- po vplačilih društvenikov;
- po radodarnih doneskih dobrotnikov;
- po volilih in zapuščinah;
- po čistih dohodkih veselice, zabav in predavanj.

Društveniki, njih pravice in dolžnosti. — § 3. Člani društva «Šolski dom» so pokrovitelji, častni udje, ustanovniki, letniki in podpiratelji.

Pokrovitelji so oni, ki so plačali v društvene namene najmanj 1000 gold.,

častni udje oni, ki plačajo najmanj 500 gld.,

ustanovniki oni, ki plačajo najmanj 100 gld.,

letniki so oni, ki plačujejo letne doneske najmanj 5 gld.,

podpiratelji oni, ki plačujejo letne doneske pod 5 gld. do 1 gld. Letni doneski se redom plačujejo v prvi polovici vsakega leta.

§ 4. Vsak društvenik ima pravico, da se vpiše v društveno zlato knjigo, ki se objavi vsako leto.

Pokrovitelji, častni udje in ustanovniki imajo pravico, da pridejo k občnim zborom, da pri njih glasujejo in volijo ter da so voljeni. Vsakdo izmed njih ima za vsakih sto goldinarjev, katere je vplačal, jeden glas, a nikdo ne nad deset glasov. Letniki in podpiratelji imajo pravico priti k občnemu zboru ter udeležiti se razprav, pa ne morejo glasovati in voliti ali voljeni biti.

Koncem upravnega leta, ki se ujema s solničnim letom, sestavi se letni račun in natančen imenik vseh članov z ozirom na zneske, katere so vplačali. Ta imenik služi kot podlaga naslednjemu občnemu zboru.

Ustanovitev in obnove društva.

— § 5. Društvo se smatra kot ustanovljeno, ko je pristopilo vsaj pet društvenikov glasovalcev in ko se je izvolil društveni odbor na ustanovnem občnem zboru. Do tedaj oskrbuje društvene zadeve osnovalni odbor.

Društvo se redom obnavlja na letnem občnem zboru vsaka tri leta.

Pristop in izstop društvenikov. —

§ 6. Kdor želi društvu pristopiti, oglasi se za vsprejem pri društvenem odboru, ki prosilca sprejme ali zavrne, ne da bi moral za to navesti razloge.

Kdor hoče iz društva izstopiti, naznani to odboru ter plača, kar je morda še dolžan za tisto leto. Izstopivšim članom se ne vrne, kar so vplačali društvu.

Če društvenik zaostane z vplačilom eno leto, ne pride za tisto leto v zlato knjigo in nima pravice udeležiti se občnega zbora; če zaostane dve leti, izbriše se iz društva.

Društveni odbor. Uprava. —

§ 7. Društvene zadeve upravlja odbor peterih udov, ki se volijo v rednem občnem zboru na tri leta. Občni zbor voli predsednika in štiri odbornike, odbor izmed sebe v redni seji (§ 8.) pa podpredsednika, denarničarja, tajnika in knjigovodjo z absolutno večino. Ako pri prvi volitvi ni nikdo dosegel absolutne večine, napravi se ožja volitev med onima odbornikoma, ki sta dobila relativno največ glasov. Ako dobita pri ožji volitvi enako glasov, odloči žreb, katerega vzdigne predsednik. Če kateri odbornik odstopi, predno mu poteče triletna doba, imenuje odbor namestnika za ostalo dobo na enak način.

§ 8. Predsednik zastopa društvo na zunaj, sklicuje občne zборе in odbore seje, katerim določuje dnevni red, ter podpisuje spise, ki zadevajo društvo.

Če je predsednik zadržan, namestuje ga podpredsednik.

Denarničar sprejema vsakovrstna vplačila v korist društvu, izplačuje na podlagi nakaznic, podpisanih po predsedniku ali njegovem namestniku, ter sestavlja letne račune in poročila.

Tajnik spisuje zapisnike odborovih sej in občnih zborov, sestavlja letne imenike in zlato knjigo, pripravlja društvene spise in letno poročilo.

Odbor sklepa o društvenih zadevah v sejah, ki so veljavne, ako so bili vabljeni vsi odborniki z okrožnico ali posebnim pismenim vabilom vsaj dva dni pred sejo in ako so bili navzoči vsaj trije odborovi člani. Sklepa se z večino glasov, med katere se šteje tudi predsednikov glas. Sejne zapisnike podpisujejo vsi pri seji navzoči.

§ 9. Odbor sme imenovati za posamezne kraje poverjenike, ki nabirajo društvenike in društvenino, sprejemajo radodarne doneske dobrotnikov (§ 2. b) ter pošiljajo vse to odboru.

Odbor sme najeti uradnike in služabnike, katerim določi posle in primerne nagrade.

Odborniki opravljajo svojo službo brezplačno; samo gotove stroške, katere je odbor že naprej dovolil, ali neprevidene, katere je odbor potem potrdil, si smejo uračunati.

§ 10. Vplačila pokroviteljev, častnih članov in ustanovnikov prištevajo se društveni glavnici; vsa druga vplačila poštevajo se kot tekoči do-

hodki, v kolikor društven odbor v posameznih slučajih ne sklene drugače.

Društvena oznanila se objavljajo v goriškem listu, ki se vsako leto pri rednem občnem zboru v to odloči.

Ako se nalaga društvu dolžnost ali zaveznost, podpišeta dotični spis razen predsednika ali njegovega namestnika še dva odbornika.

Ko je letni račun sklenjen, izroči se pregledovalcem računov v pregled ter se postavi osem dni pred občnim zborom društvom na ogled.

§ 11. Redni občni zbor izvoli tri pregledovalce računov neodbornike za eno leto. Po preteku te dobe se lahko spet izvolijo. Pregledovalci računov pregledajo denarnične knjige in račune ter jih zahvalijo ali pa naredijo svoje opazke, ki se predložijo občnemu zboru.

§ 12. Prepire, izvirajoče iz društvenih razmer razvoja brez priziva razsodništva treh udov neodbornikov, ki se volijo na eno leto. Po preteku tej dobi se morejo zopet izvoliti.

Občni zbor. — § 13. Občni zbor je sklepčen, ako je v njem zastopan deseti del glavnice, vplačane po še živih, ne izstopivših članih glasovalcev. Ako občni zbor ni sklepčen radi premajhne udeležbe, se naznani v osmih dneh nov občni zbor z istim dnevnim redom, ki je sklepčen brez ozira na število udeležencev, kar se v naznanilu izrecno omeni.

Redni občni zbor se skliče vsako leto po zimi, izredni po potrebi vsled odborovega sklepa ali če ga zahtevajo zastopniki desetega dela glavnice, vplačane po še živih, ne izstopivših članih glasovalcev.

Občni zbor se naznani štirinajst dni, predno se vrši, v goriškem listu, ki se vsako leto za to odloči (§ 10.).

Na dnevni red občnega zbora more se postaviti vsak predmet, ki spada v krog društvenega delovanja v smislu § 1. teh pravil.

Rednemu občnemu zboru pripada še posebej odobrenje letnega poročila odborovega ter letnega računa in proračuna, kakor tudi volitev odbora, pregledovalcev računov in razsodnikov.

§ 14. Glasuje in voli se lahko tudi po pooblaščenju, članu glasovalcu (§ 4.); a nikdo ne more imeti kot pooblaščenec nad deset glasov.

Za vsak sklep občnega zbora in za vsako izvolitev treba nadpolovične večine oddanih glasov. Ako je enako glasov za kateri predlog in proti njemu, odločuje predsednik. Ako dobita pri volitvi dva člana vsak polovico glasov, odločuje žreb; ako nimata vsak polovico glasov, napravi se ožja volitev.

Razpust društva. — § 15. Razpust društva se more skleniti v občnem zboru le z dvema tretjinama oddanih glasov. V tem slučaju sklene občni zbor z nadpolovično večino glasov, kaj naj se zgodi z društvenim premoženjem.

Ako se društvo razpusti po ukazu politične oblasti, pripade njegovo premoženje «Goriški ljudski posojilnici» v Gorici z nalogo, da je obrne v svrhe, zaznamovane v § 1. teh pravil.

Če v tem slučaju «Goriška ljudska posojilnica» ne bi več obstajala, pripade društveno premoženje z isto nalogo društvu «Sloga» v Gorici, in ako tudi to društvo ne bi več obstajalo, «Slovenski narodni čitalnici» v Gorici z isto nalogo, in če tudi ta ne bi več obstajala, «Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani» z isto nalogo.

Domače in razne novice.

* **Reklamo delajo.** — Goriška jezična babnica „Sentinella“ je napadla novega slovenskega odvetnika dr. Franko-ta, češ, da

je rojen v „patrijotski“ Buje, a da je velik panslavist; zategadel da bi mu bolje pristojal priimek dr. Rublo. — V poznejši številki je pa popravila svojo vest v tem zmislu, da „l'avvocato Franco, panslavista per eccellenza“, je rojen v Tolminu, kamor da tudi spada. Kakor se vidi, našim lahončkom je trn v peto vsak Slovenec, ki se naseli v Gorici. „Sentinella“ vé že, da dr. Franko je panslavist. Kdo vé, ali je poslala tudi naši slavni policiji „patrijotski“ opomin, naj pazi na tega grdega „panslavista“, ki je došel zgago delat „Sentinelli“ in njenim ljubčkom.

Mi menimo, da taki lahonski izbruhi so dr. Franku le v čast. Nadejamo se, da se ga bodo posluževali vsi oni Slovenci, katerih doslej nismo opazili v pisarnah naših dosedanjih odvetnikov iz tega ali onega razloga.

* **Zvestoba Slovencev.** — Na drugem mestu prinašamo kar se je govorilo v italijanski zbornici o beneških Slovencih. Tam se je naglašalo, da ni dvoma o italijanskem čutu beneških Slovencev, kar pomeni, da je Slovenec vedno zvest onemu vladarju, pod krono katerega spada. Mi se s tem ponášamo in nas še posebno veseli, da se je to naglašalo celó v italijanski zbornici. Ali morejo kaj takega naglasiti italijanski primorski poslanci vsaj o svojih bodisi zakonitih ali nezakonitih volilcih, kateri so jih poslali na Dunaj? Take izjave ne bi mogli s prisego potrditi!

* **Na mesto v Celju slovenski — hrvatski gimnazij v Pazinu?** — Puljski „oslič“ je prinesel vest, da vlada nameruje otvoriti v Pazinu hrvatski gimnazij, da tako odškoduje Slovence za celjski slovenski. Ne vemo sicer, iz katerega vira je prišla vest, le to naglašamo, kar je o priliki k temu še dostavil ta res „oslovski list“. Pisal je namreč: „Ali se je vprašalo Italijane, ako so voljni imeti v svoji hiši to, česar niso hoteli imeti Nemci v Celju? ... Mi hočemo živeti v miru (!!), nismo sistematski oporniki vlade, le naj se nas ne provokuje. Odškodovanje Slovencev — ako do takšnih imajo pravico — naj se jim dá, sevó vedno le na slovenskih tleh: v Ljubljani, Kranju, v Postojni, Mariboru in v „Oberležečah“ ali ne na naših tleh, ne v italijanski deželi.“ — Tako ta listič, kateremu se le čudimo, da nam je privoščil vsaj Maribor kot mesto na slovenskih tleh.

* **Hvaležno priznanje!** — Sprejeli smo sledečo velezanimivo zahvalnico:

„Slavno Uradništvo! Slučajno mi pride vaš list v roke in sem začel malo čitati hitro sem spoznal da vaš list ni vreden prav nič zaradi tega k nevieste družega kakor tisto vašo neunst od lahov in kob tistega ne vedli vi nimate kaj tiskati pri vas je zmirom eno in tisto kar smo že stokrat pozabili nevem da so ljudje tako neumni da mečejo kraicerje proč res malo stane vaš Primorec ma ni vreden tudi 20 kr. na leto. Vi tiskate kar v Gorici po voglih poberete al pa iz družig častnikov poberete pri vas je zjutraj lah opoldne lah zvečer lah in vaša neumna fantazija kje vse uredno eno faifo tobaka ko bi vi zmirom ne blabetal bi mi že imeli železnico iz Gorice v Ajdovščino ste že dober Slovenec dajte denar za železnico da se začne graditi potem vas bomo čislali in če ne pa molčite in ne imeite ljudi preveč za osle fobi bilo dobro da bi ponatšnili v vaš nič vredni list ma to vam ne diši

sposto

v Ajdovščini dne 20/7/97

Prcomi*

— Hvala Bogu, da je prišel „Primorec“ temu olikancu slučajno v roke! Kaj bi nam pisal, ko bi čital vsako številko?! Ajdovcem čestitamo, da imajo v svojem prijaznem trgu takega možaka, kateri se poteguje za to, da bi jim dal za Vipavsko železnico potreben denar naš urednik. Ta mož res premalo zahteva. Ko dobimo deželno norišnico v Gorici, takrat bodemo pripravi plačati temu olikancu tudi potnino, da si da preiskati „kolesca“ v glavi!

Devetnajst fantov pred okrožnim sodiščem. — Dne 30. avgusta t. l. je bila pri tukajšnjem okrožnem sodišču glavna razprava proti 19 fantom iz Št. Andreža in Št.

Petra, obtoženim hudodelstva po § 81. in pregreska po § 283.

Hudodelstva so bili vsi oproščeni, dočim so bili nekateri (ne vsi) obsojeni po § 283., češ, da se niso razšli, kakor hitro so jim stražarji to velevali.

Glavna razprava je pa dognala, da formalnega ukaza, da bi se ljudstvo razšlo, ni bilo, in da tudi rabuke ni bilo, je dognano že s tem, da ni bil ne prej ne slej radi rabuke nihče obsojen. To je tisti slučaj ki se je godil 25. marca na postaji, ki je vzbudil toliko hrupa in govorenja, in ki je bil celó iz ministrovih ust naslikan kot veliko zlodejstvo, dočim se je sedaj pokazalo kot najnedolžniše dele, sedanjih burnih časov, ki datirajo od 22. marca sem. — Če pomislimo torej, da sodni dvor sam ni mogel spoznati druge krivice pri obdolžencih, kakor to, da se niso hitro razšli, da so ces. redarji naše fante, kar meni nič, tebi nič iz javne ceste razgnali, nekatere celó iz krčme siloma spravili na cesto, jih potem s sabljami podili po Rojcih, enega — najnedolžnišega mej njimi, ki je, prišedši iz Št. Andreža, se le slučajno umešaval med množico — uklenili, še s sabljo pahali in **21 dni držali v zaporu.** Če pomislimo, da je ves ta prizor spremila od zad z živžganjem in ploskanjem laška druhal, ki je drla do Rojce, ne da bi se ji bilo od koje strani ukazalo in da bi se bilo koga iz te druhali tožilo po § 283., če se dalje pomisli, da se je proti Št. Andrežkim fantom, kojim se sedaj družega ne more očitati, kakor to, da niso kar na enkrat na prvi ukaz prvega redarja spuhteli v zrak, rekveriralo vojaštvo, ki je zvečer, ko na Rojcah ni bilo človeka več, drlo na Rojce, če pomislimo, koliko se je v tem tako nedolžnem slučaju govorilo in pisalo, potem smemo zares vprašati: „kje smo in kam jadramo?“

Sedaj, ko so končale vse razprave radi dogodljajev, ki so se vršili po volitvah, sedaj ko imamo jasen pregled vseh teh dogodkov, smelo vprašujemo: „kaj so naši fantje kjer si bodi kaznjivega zakrivil?“ Odgovor je kratek in jase: Nič, nič in zopet čisto nič!

Da ni bilo nobenega redarja 25. marca na postaji, prešel bi dan brez vsacega nereda; da bi ne bili 27. marca komisarji z redarji sli proti Št. Petru, bi se ne bil nikomur niti las zakrivil in da bi ne bili istega dne zjutraj stražarji tako nepotrebno tekli za podgorskimi fanti, ki niso čisto nič zakrivil, bi ne imeli danes obžalovati niti jedne najmanjše obsodbe.

Če je potem, ko so bili ti fantje na neopravičen način izzivani, padla kaka beseda, ali tudi kak kamenček od jedne ali druge strani, bila je to le naravna človeška posledica prvega nepostavnega in brez-taktnega koraka. Koga zadeva moralna raskrivda in odgovornost za vse to, sodita najzumno občinstvo in **grof Badeni sam, ki je na temelju površnih poročil, trdil nekaj, kar so sedaj sama sodišča morala ovreči, kot neresnično.** Upamo, da se stvar s tem ne pokoplje, pač pa da se pozove na odgovornost one, ki so moralno krivi sedanji razburjenosti in neznosnega položaja.

Zagovornik dr. Stanič je našel pri koncu svojega govora primerno besedo, rekoč sodnikom, da od njihove sodbe ni odvisna le osoda obtožencev, ampak tudi mir v deželi, ker pravica je glavni temelj vsake državne ustanove in zdravega razvitka v njej.

Slovenski narod, in zlasti Slovenci na Goriškem, imamo vsi i z vso pravico zahtevati, da se nam dá zadoščenje za vse krivice, ki so se nam godile v zadnjih mesecih, zlasti pa za kriva popolnoma zavita poročila, ki so se trobila v svet in katerim so celo ministri šli na limanice!

Izmej vsih 19erih so bili le 4 oproščeni, ostalih 15 pa je zaslišalo razsodbo, od 1. tedna do 1. meseca, t. j. najvišja kazen, katero pozna § 283.

* **Un „onorevole“ italiano e la società slovena «S. Ermacora».** — Milanski „L'osservatore Cattolico“ z dne 21-22. julija (v drugam izdanju) je prinesel člančič pod

gornjim naslovom. V tem člančiču odgovarja židu Morpurgo na njegov klic proti družbi sv. Mohora ter dokazuje, da družba sv. Mohora ni politična, da nima panslavističnih stremeljenj in celo, da je ena najvzornjših, katere so ustanovljene na katoliški podlagi. Politična je toliko, kolikor je Morpurgo kristjan. Dokazuje, da je družba potrjena tudi od papeža Pija IX. dne 18. maja l. 1860. ter da so neštivilna dobra, katera je storila s svojimi izdaji v vsakem oziru. V člančiču se dalje pojasnjuje vse, kar zadeva družbo, navaja število članov — ter tudi to, da je njen sedež v središču Koroske, v Celovcu, mestu čisto liberalno-nemškem, torej prav pripravnem mestu za panslavistiško propagando! Dostavlja, da je družbeni predsednik celovski škof, Nemeč po rodu ter da avstrijska cenzura ni še nikoli opazila senčno stran v družbinih izdajah. Slednjič piše, da je družba sv. Mohora vredna, da si jo postavi za primer oddelek „Stampa“ laškega katoliškega podjetja ter da organizuje enako tam, kjer jo je največ potrebno. — Tu je posnet glavni smisel članka. Več v prih. „Soči“.

*** Bralno in pevsko društvo v Brjahu** pri Rihembergu priredi v nedeljo dne 8. avgusta t. l. ob 5. pop. v zaprtih prostorih gospe Vincence Terpin (pri znanem mlinu v Kasovljah) veselico s naslednjem vsporedom: 1. „Naprej“, godba prvaška; 2. „Pozdravni nagovor“; 3. „Pogovor z domom“, mešan zbor; 4. „Istorija v miru“ (deklamacija); 5. „Nazaj v planinski raj!“, mešan zbor; 6. „Lepa naša domovina“, godba; 7. Igra „Berite Novice“; 8. „Naša pesen“, mešan zbor; 9. „Slovanski podpouri“, godba; 10. Igra „Pravo junaštvo“; 11. „Ljubav“, pesem. 12. Prosta zabava in ples. Vstopnina navadna. Gostje dobrodošli!

Dost. uredništva. Ker je letos bore malo veselice na Goriskem, je upati, da se te veselice udeleži veliko domačinov in sicer tem več, ker prostori so tako veliki, da jih ni daleč takšnih in so povrh še zraven skladovne ceste ob reki Vipavi!

*** Štrajk v Trstu.** — Včeraj so zapustili delo skoraj vsi delavci glavnih tovarn v Trstu, radi tega, ker je redarstvo zaprlo branitelja v kaz. stvarih g. Combera. Več v „Soči“.

*** Pes, rdeče-lisast,** se je našel pred 6 tedni. Ker se mu ne zna za gospodarja, se povabljuje dotični, kateri ga je zgrbil, naj se oglasi pri Francu Poljak-u v Št. Mihelu št. 13 pri Šempasu.

*** Siromašni ponesrečeni delavec** Blaž Škrinjar iz Pevne, kateri ima bolane še povrh dva otroka in ženo — prosi podporo pri usmiljenih slovenskih srcih. Vsaki darček sprejme naše upravištvo in ga objavi.

*** Naročnike** opozarjamo še enkrat, naj izpolnijo čim prej svojo dolžnost; veliko je še nemarnežev. List nas stane veliko žrtev, a naročnina 80 kr. je tako majhna, da je treba veliko in točnih naročnikov, ako hočemo izhajati.

Ljubljanski župan Ivan Hribar je bil dne 22. t. m. od Njeg. Veličanstva cesarja v svoji vili v Ištu vsprejet v posebni avdijenci. Župan Hribar je razložil v svojem govoru do milostnega vladarja položaj Ljubljane po najnovejšem potresu in ga prosil najviše naklonjenosti. Vladar je izrazil svoje začudenje nad tem, da zemlja v Ljubljani še vedno ne more priti k pokoju in je obljubil naročiti svoji vladi, da podpira Ljubljano kar največ mogoče. Cesarju je bilo ljubo, da je župan takoj po poslednji katastrofi mislil na to, da pride k njemu in se zlasti zadovolji z zatrdilom županovim, da hoče postati Ljubljana jedno najmodernejših mest v državi našega presvetlega vladarja. S posebnim sočutjem pa je poslušal vladar Hribarjevo poročilo o težko zadetih lastniških hiš, katerim bi bilo že z letom 1901 začeti plačevati dobljeno posojilo in je omenil, da se termin plačevanja pomakne bolj daleč nazaj in da se drugih olajšav težko prizadetim meščanom. Župan se je povrnil zadovoljstvom od avdijencije v svojo domovino, v gotoven prepričanju, da dobri vladar ne pozabi o njeni nesreči še vsikdar lojalne slovenske stolice.

Naslednik Leschanofskemu? — Laški časopisi poročajo, da novi deželni šolski nad-

zornik za srednje šole bo dr. Swida, ravnatelj državne gimnazije v Trstu. Jako zanimivo in pomenljivo znamenje je to, da so zadovoljni z dr. S. tudi irredentovski listi, češ, da je velik prijatelj Lahov, češ, da vsled tega on „incontrerebbe molto favore nella provincia“. — Ker je pa večina prebivalstva v deželi slovańska, moramo le dvomiti o resničnosti take trditve, kajti kar ugaja lahonstvu, je nam navadno nasprotno. — Sedanji vladni sistem je sicer tak, da lahonska drevesa rasto v nebesa. Ali pa se jim polomijo ošabni vršički, to je še drugo vprašanje, — kajti tudi sedanjemu vladnemu sistemu se ne posreči, popihnuti slovansko večino z dežele! Avete capito?

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vabi k XII. redni veliki skupščini, katera bode v Škofji Loki v četrtek dne 5. avgusta t. l. z navadnim dnevnim redom. Predvečer, 4. avgusta, se snidejo skupščinarji ob 8. uri v gostilni Ferlinčevi („Pri Zvezdi“) v Ljubljani. Dne 5. pa bo odhod ob 7. uri zjutraj. Po zborovanju bode skupni obed na Štemarjih. Radi obeda se je oglasiti do 3. avgusta pri slavnostnem odboru v Škofji Loki. Kuvert brez vina bo stal 1 gld. 50 kr. Popoldne ob 5. bode koncert na Štemarjih proti vstopnini 50 kr. Ob 9. uri pa bo odhod proti Ljubljani.

Ledu ni! — Tako tožijo letos krčmarji, mesarji itd. v Trstu in v Gorici. Letošnja topla zima je uzrok temu pomanjkanju, ki je precej hudo zadelo posebno pivarnarje. Pivo mora biti v ledu, a ni ga! Kdor pa ga hoče imeti, si ga mora nabaviti od daleč in po veliko višji ceni (do trikrat dražji!) — V Gorico in tudi v Trst ga vozijo iz vekovečnih ledenih jam v Trnovskem gozdu.

V Celje. — Dne 6—8. avgusta bode velika narodna slavnost v Celju. Ta dan se slavnostno otvori krasni „Narodni dom“, ob enem pa „Celjski Sokol“ blagoslovi svojo novo zastavo. — Ni treba naglašati, da bodo gostje bratsko sprejeti in radi tega rotimo rodoljube, da se je udeležé. Odbor „Goriškega Sokola“ se udeleži z malo deputacijo, in vabi ostale brate k udeležbi. Zglasiti se je v naši tiskarni.

Požar. — V St. Ferjanu je uničil ogenj posestniku Andreju Vogriču za 2000 gld. vrednosti, posestniku Škorjancu pa za 500 gld.; oba posestnika sta zavarovana.

Požar v Solkanu. — V noči od 27—28. t. m. je udarila strela v senik Fr. Biteznika, kateri je bil hipoma ves v ognju. Ogenj se je naglo razširil in upepelil bi bil kmalu poslopje sosedu Ant. Bratuža, da ni bilo tolike požrtvovalnosti občinstva, katero je delalo na vse kriplje, da se je vsaj temu nekaj ubranilo in rešilo; prvemu pa je zgorel ves senik in hlev; živina je ostala nepoškodovana. Gasilci iz Gorice so sicer došli, a bilo je prepozno. Škode je veliko; k sreči sta oba zavarovana. O takih prilikah so Solkanci jako ugledni in hvalevredni, kadar vidijo sosedu v nesreči, tedaj vre mlado in staro s škafi in drugo posodo na lice mesta, dovažajé vode o pozni uri in slabem vremenu ter sami gasijo, ne glede na nevarnost, katera jim v ognju preti. — Ta dogodek bodi jasen dokaz vsim onim, kateri niso zavarovani, kolike važnosti so zavarovalnice ter navodilo, da se vsi zavarujejo, posebno naši kmetje, kateri so največkrat žrtve takih nezgod. Narodna vzajemna banka „Slavija“ zavaruje proti ognju in drugim nesrečam pod jako ugodnimi pogoji. — Treska n hudega vremena, reši nas o Bog!

Podružnica Trudrove tvrde v Gorici pošlje prihodnje dni svojega zastopnika v osebi g. Alojzija Bajec v tolminske okraje z uzorci raznega kolonijalnega blaga. Priporočamo našim trgovcem, da ohranijo svoja naročila za to tvrdo ter se tako udajo narodni disciplini. Podpirajmo se mejsebojno v splošni naš blagor!

Pozor stariši z dežele! — V teh resnih časih je potrebno, da se pobrigajo tudi slovenski stariši, kam da spravijo svoje otroke v hrano in oskrbovanje o priliki prih. šolskega leta ter da ne bodo v skrbeh za

njih vspešni napredek. Zgodili so se slučaji, da so slovenski stariši podpirali s svojimi groši take rodbine, ki nas prezirajo. To se ne sme več zgoditi. Da se torej v tem pogledu kaj doseže, prosimo stariše, kateri želijo v Gorici izolirati otroke, da se naznanijo v našem uredništvu, katero je pripravno posredovati. Z druge strani pa so naprosene tudi one slovenske rodbine, da se pri nas oglasijo, katere bi hotele sprejeti učence.

Učitelji in učiteljice pozor! — V sežanskem okraju je oddati še nekaj učiteljskih mest. Gospodične učiteljice in gg. učitelji, vzlasti oni, ki so letos svoje študije končali, se opozarjajo na to.

Trgovsko-obrtna zadruga začne poslovati, kakor je bilo določeno, 1. oktobra, ako ne bo kakih posebnih ovir; prostore bo imela na jako lepem kraju v eni najživahnjših ulic. — Njen namen bo v prvi vrsti, da seže gmotno pod ramena trgovcem in obrtnikom, ki bi si radi pomagali k popolni neodvisnosti ali k večjemu razvitku svoje obrti ali trgovine. — Zeleti bi bilo, da bi našlo društvo že za prvo dobo 1000 članov!

Slogina šola v Gorici. — V šolskem letu 1896/97. vpisalo se je 539 otrok, ki so se poučevali v devetih razredih. Šolska mladina je hodila redno v solo ter se pridno učila. Poleg tega vzdrževalo je društvo še tri otroške vrtece, v katere se je vpisalo 236 otrok. V obrtno deško ip deklisko solo je hodilo nad 120 dečkov in deklic. Z Božjo pomočjo in neomejeno radodarnostjo in obudovanju vredno požrtvovalnostjo naroda našega podvojilo bi se to število v malo letih.

Šolsko vodstvo izreka iskreno zahvalo gospej Goljevščekovej v Gorici, ki je podarila 12 krasnih molitvenikov, ki so se konci šol. leta podarili siromašnim a pridnim otrokom. Prav tako tudi gospodu Jakobu Grilu, trgovcu v ulici sv. Klare, ki je podaril toliko lepih kolačev, da je vsak otrok otroškega vrteca po jednega prejel. Hkrati se zahvaljuje šol. vodstvo g. Ivanu Bajtu, znanemu rodoljubu, za krasno orglanje pri šolskih mašah.

Slovenski roditelji se prisrčno zahvaljujemo tem potom slavnemu odboru društva „Sloga“ in njega neumornemu g. predsedniku, kakor tudi vsem dobrotnikom, ki so pripomogli s svojimi radodarnimi doneski vzdrževati ogromne stroške „Sloginih“ zavodov v Gorici, da so se mogli naši otroci vspešno poučevati v svojem jeziku ter se priporočamo, da nam tudi v bodoče ne odrečejo te dobrote.

V imenu roditeljev I. R.

Srečke efektne loterije „Glasbene Matice“ so na prodaj v naši tiskarni. Srečka stane 50 kr. Žrebanje bode 15. oktobra 1897.

Obsojeni mladeniči. — Prejeli smo in vsled zakona prisiljeni ponatiskujemo ta-le uradni popravek, danes brez opombe, ker nam zakon to zabranjuje:

Št. 856.

Gospod urednik!

Z ozirom na članek „obsojeni mladeniči“ v št. 15. „Primorca“ vabim Vas na podlagi § 19 tisk. zakona, da priobčite v prihodnji številki sledeči popravek:

Ni res, „da višji komisar Prinzig je bil uradno v vseh vaseh in poklicah mladeniče na odgovor“ in da „mladeniči, ki so molčali, so dobili 20 gld. ter, da ako je kdo le zinil v opravičenje, je dobil 25 ali 30 gl. globe“

resnično je pa, da c. kr. okr. nadkomisar Prinzig ni vršil kazensko obravnavo in da vsled tega ni mogel tudi kaznovati obdolžencev, ne da bi jih prej zaslišal, niti si zaračunati dijete, — dalje

je resnično, da c. kr. nam. koncipist Pavel Mosettig, je vršil obravnavo pri županstvih v Čepovanu, Grgarju, Trnovem in Solkanu, in da se očitno razvidi iz kazenskih spisov, da vsak obtoženec je bil redno zaslišan, ter da visokost naloženih glob je bila odvisna le od olajševalnih ali obtežilnih razlogov.

Od c. kr. okrajnega glavarstva v Gorici dne 28. julija 1897.

c. kr. dvorni svet

Bosizio.

† **Dr. Marijan Szolayski**, okrajni zdravnik v Vipavi, rodom Poljak, kateri je prišel v naše kraje še-le pred trem meseci, je umrl dne 26. t. m. v 35 letu. Pogreb je bil 29. t. m.

To so „liberalci“. — „Sentinella“ je silno vesela, da naše brzojavke proti znani hišni preiskavi niso imele uspeha! — Kakó „liberalno“! Radovedni smo, ali bi bila ista „Sentinella“ enako zadovoljna v slučaju, ko bi se bila izvršila hišna preiskava pri katerem njenem ljubčku zastran — vele z lajskih činov! — Smešno pa je, kar pravi, namreč, da te brzojavke od slov. strani so prve, katerih vlada ni uvaževala! Ali jih je kaj uvaževala ali ne, to je prikrito našim očem; dovolj nam je, da je naročila, naj se jej poroča o vseh dogodkih. Kakó je bila vlada naravno obveščena, tega seveda, ne vemo; toda tudi mi smo storili svoje korake, da so bila uradna poročila primerno popolnena.

Slab prevod. — V predzadnji „Soči“ smo objavili v izvirniku nemški odlok, ki nam je došel na brzojavne pritožbe lastnika in vodje naše tiskarne. „Corriere“ je priobčil ta odlok v laškem prevodu, ki je slab. Ali prevajalec ne zna prevajati? Ali je morda nalašč slabo preložil?

Vžigalice družbe sv. C. in M. so Lahonom bodeč trn v oko. „Indipendente“, „Corriere“, „Piccolo“ in drugi njih bratci so soglasno udarili po njih! — To pa bodi najboljša priporočilo Slovincem! V slovenskih hišah bi sploh ne smeli rabiti drugih vžigalic!

Pojasnilo. — V zadnjem „Primorcu“ smo prinesli vest o oproščenju 12 Goričanov, proti katerim je bila obravnava dne 16. t. m. pri zaprtih vratih. Danes moramo v tem pogledu popraviti, da gosp. odvetnik dr. Stanič ni iste zagovarjal, ampak zagovarjala sta jih odv. dr. Graziadio in dr. Raimondo Luzzatto. Odvetnik dr. Stanič je pri ravno tej skupni obravnavi zagovarjal nekega Jakoba Marani iz Kormina, in sicer radi težke telesne poškodbe, katero je povzročil ob ravno tisti priliki, koja je dala povod kazenskemu postopanju proti onim 12 Goričanom. — Jakob Marani je bil pa obsojen na 1 mesec težke ječe. Sicer pa moramo še tu posebej opomniti, kar smo zvedli iz verodostojnega vira, da gosp. odv. dr. Stanič je bolj zagovarjal obtožnico proti onim 12 Goričanom, kakor pa državni pravdnik sam.

Goriška možka podružnica družbe sv. Cirila in Metoda je imela svoj letni občni zbor dne 18. pr. m. ob 11. uri predpoludne v prostorih goriske Čitalnice. Podružnica je imela v dobi od lanskega do letošnjega občnega zbora dohodkov 53 gld. 24 kr. Število družtvenikov je ostalo nepremenjeno. V načelnistvo so bili izvoljeni vsi prejšnji člani, namreč: načelnik dr. A. Gregorič, tajnik prof. Šantel, denarničar Val. Kaneler, namestniki: Andr. Gabršček, Benedikt Poniž in Ant. Fon. Kot zastopnika podružnice pri veliki skupščini sta bila imenovana dr. Gregorič in dr. Kos. Letno poročilo prijavi se je društvenemu vodstvu v Ljubljani.

Bojé se boje! — Ko smo začeli Slovenci naglaševati geslo „Svoji k svojim“ in nagovarjati vse rojake, naj se ga trdno držé, tedaj so se našim Lahom začele hlačice tresti. In tekli so v Trst tožit te zlobne Slovence, ki nočejo več pri Lahih kupovati blaga. In ti hrabri vitezi so našli odprta bratska srca, ki so jih pomilovaje objemala. Takrat se je bilo sklenilo, da nam je treba zamašiti usta ali — še bolje! — kar uničiti nas! Ali se jim posreči? Hm, ne bo nič, pretrda kost je to za njihove zobé! — No, kdo bo pa mogel siliti naše ljudi, da bodo kupovali blago pri svojih nasprotnikih? Kdo, naj se oglasi, da ga bomo poznali! — Bojé se boje, ali prida ni nič z njimi! Ostali so nam enako sovražni, kakor so bili, dasi bi radi še nadalje — molzli naše ljudstvo! V dveh letih bo pela vse drugačna pesem, naj le čakajo!

Kukavice! — Dohajajo nam dopisi, ki imenujejo tega ali onega Slovence, kateri p o d i r a t o, kar vsi drugi zidamo. Z imeni zdaj ne gremo na dan, toda skrbeli bodemo za to, da jih izvé ljudstvo v dotičnih krajih

na deželi. In naše ljudstvo stori nasproti njim svojo narodno dolžnost s tem, da jim obrne hrbet!

„Goriška ljudska posojilnica“ je imela v prvi polovici leta 414.000 gld. prometa. To kaže zopet velikanski napredek tega prevažnega zavoda v Gorici. — Ako pojde takó naprej, bo letos nad 800.000 gld. prometa, prihodnje leto pa doseže — milijon! Rojaki, vlagajte svoje denarje pri tem zavodu, da bo mogel ustrezati vsem prošnjam za posojila. Doslej je moral odkloniti marsikako prošnjo iz edinega razloga, ker ni imel denarja v blagajni.

„Avita coltura“. — Povsod kažejo Lahi svojo kulturo! Evo, prošle dni smo čitali v lahonskih listih to-le: „... Difensori per gli slavi gli avvocati Laginja e Wolf. Difensore dei tre imputati italiani l' egregio Dr. Matteo Bartoli“. — Torej Laginja in Wolf ne zaslužita niti najmanjšega odlikovanja, katero dajemo sicer že vsakemu hlapcu, dr. Bartoli pa je takoj celó „egregio!“

Dne 14. pr. m. je pričela kazenska obravnava v Rovinju proti 17 Slovanom in 3 Lahem iz Pulja radi dogodkov 18. marca ob volitvah. Toda ne zagovornika ne obtoženci niso mogli dobiti v Rovinju ne živeža ne prenočišča in na ulici so jih povsod škandalozno napadali in žalili. — Vsled tega so zapustili vsi skupaj Rovinj in zahtevali, naj se obravnava preloži. To se je tudi zgodilo za Slovence, trije Lahi so bili pa obsojeni. — Evo čin laške kulture! Pa poreko, naj bomo Slovani mirni v očigled tolikim — lopovščinam! — Lahonski listi so ponosni na vedenje Rovinjcev. To je le dokaz, da pri teh ljudeh ni več iskati niti zrna poštenja in — srama.

„Narodni dom“ v Trstu. — „Edinost“ je sprožila veliko vprašanje o „Narodnem domu“ v Trstu, ki je ondi takó neobhodno potreben kakor v Gorici. Tržaskim bratom želimo v tem pogledu več sreče nego je imajo Slovenci v Gorici!

Nov slovenski odvetnik za Koroško. — Gospod dr. Alojzij Kraut je napravil te dni v Gradcu odvetniški izpit. Novi odvetnik je koroški rojak iz Pliberka in se naseli na Koroškem. Častitamo gospodu dr. Krautu, zlasti pa koroškim Slovincem na tej pridobitvi.

Za pse. — V vročih mesecih morajo postaviti vsi trgovci in obrtniki ob ulicah skledice vode pred vrata, da psi vode ne stradajo in se odvrne takó marsikaka nesreča in bolezen.

Bralno društvo „Domovina“ v Volčjem gradu bode imelo dne 8. avgusta svoj letni redni občni zbor z navadnim dnevnim redom.

V telovadnem društvu „Goriški Sokol“ se pridno podučuje telovadba ob torkih in petkih. Ob sobotah je pouk v prostih vajah. Telovadbo poučuje brat Ljudovik Vašič, trgovski pomočnik pri g. J. Moseu. Telovadcev je 15.

V Spodnji Siški pri Ljubljani se je ubila neznana beračica, doma baje iz Trebuše (katere? — Dolenje ali Gorenje?). Majhna je in bolj postarna.

Za kolesarje. — Tvrška R. Lechner (Wilch. Müller), k. k. Hof-und Univ.-Buchhandlung na Dunaju je izdala posebne zemljevide za kolesarje. Pred očmi imamo jeden tak zemljevid, ki obsega ozemlje od Trbiža na severju do Buzeta na jugu, od Gradišča ob Soči na zapadu do Celja na vshodu. Tu so zaznamovane vse poti, višine v številkah, klanci, gostilne na samem, itd; sploh je ta zemljevid kolesarju zeló koristen. — Cena le 90 kr.

Črtice iz Rovinja. — K zgornji vesti, oziroma razpravi pred rov. okr. sodiščem dodajemo: Že prvega dne so se pokazali prebivalci takšni, da se niso upali prenočiti v Rovinju ne obtoženci in ne zagovornika. Razprava se je vršila vsaki dan od 9. do 5. popol., sevé z malim počitkom, zagovornika sta morala odpotovati v Pulj, obtoženci pa v okolico na prenočišče. Že prvega dne se je zvedelo, da dr. Laginja ne dobi kosila v

Rovinju. Naslednjega dne je naročil dr. Wolf kosilo v neki gostilni za sebe in dr. Laginjo, sevé brez da je povedal svojega imena. Prišla sta ob eni uri h kosilu, a gostilničar jima pové, da nima ničesar in sploh, da ni naročil nikdo kosila; to je povedal v obraz dru. Wolfu ukljub temu, da je njegova soproga potrdila, da je kosilo v resnici naročeno. Ker nista nič opravila, sta odšla. Oni Lahi, kateri so bili v gostilni so pa začeli ropotati. To delo pa je nastavilo ljudstvo na ulici, katero ju je dočakalo tudi, ko sta prišla iz sodišča. Ta druhal je spremljevala dra. Laginjo in Wolfa po vseh ulicah, koder sta šla, da si poiščeta kosilo. Žvižgali so, kričali in vpili „merda a Laginja, fora Laginja“ itd, od vseh strani. Od nobene strani ni bilo videti ne redarja, ne orožnika. Nejevoljna sta se morala zakriti v sodišče, kjer jima je sluga „iz milosti“ ponudil dva kuhana jajca. Ker so nekateri uradniki, gostje v gostilni „All' arrivo“ zmerjali gostilničarja, ju je poklical, da prideta h kosilu. Sevé, sta prišla, a z njima tudi rovinjski faloti, kateri so začeli upiti na gostilničarja in ga strahovati toliko časa, dokler jima ni zopet izjavil, da jim ne da kosila. Tako je bilo v gostilni, na ulici pa so bili napadeni obtoženci. Ker sta se torej zagovornika pritožila in izjavila, da ne prideta zagovarjati obtožence, ker nista varna življenja v Rovinju, je sodišče odložilo razpravo. K temu dejstvu ni potreben komentar. Dokazuje pa podlo pokvarjenost duše in res nečloveško in najskrajnejšo mrznjo in sovraštvo do vsega, kar je slovanskega. S takimi dejstvi se odlikujejo ne samo rovinjski, ampak sploh vsi isterski in primorski laški zagrizenci. Na čast jim bodi!

Beneški Slovenci pred italijansko zbornico. — Proti družbi sv. Mohora. — Žalostni položaj naših bratov na Beneškem hočeje še poslabšati za italijansko kulturo vneti italijanski poslanci. Dne 3. pr. m. je govoril v italijanski zbornici žid Morpurgo, ki zastopa uprav beneške Slovence, ter naglasil potrebo, naj vlada nekaj ukrene, da se tam ne bo širil panslavizem. V svojem govoru je naglasil, da živi na vshodni meji kraljestva ljudstvo slovenskega izvira. V šempeterskem okraju, ki šteje osem občin, katere sestavljajo politični okraj in katerega ima čast zastopati Morpurgo, je več tisoč prebivalcev slovenskega izvira. V tem ljudstvu je globoko ukoreninjen italijanski čut. To je dolžnost naglasiti — je rekel M. — in precej ustanoviti, da si ne delate sodbe o tem ljudstvu, katere bi bile v resnici nepravilne. Ali Slovenci onkraj meje delajo živahno propagando. V Celovcu je družba, katera ima mej ostalimi tudi nalogo, katera je glavna, da širi slovenski čut in panslavizem (!!) in to propaganda izvršuje vstrajno, z vsemi pripomočki in na vse načine. Ta družba šteje 50.000 (ne 50, ampak letos že 80.000. Ur.) članov in pošilja v naše kraje vsako leto tisoče in tisoče knjig, v katerih se visoko vzdržuje slovenski narodni čut ter se ne samo omalovažuje italijanski (!) nego tudi žali na vse načine. Jaz bi vam mogel citati nekoliko stavkov iz teh knjig — je naglasil žid Morpurgo — ali tega ne storim, ker bi v resnici bila za vse jako težka reč. (Sevé, ker ne razumijo slovenski, a žid bi jih lahko nalagal, kolikor bi hotel. Ur.) To vse je velike važnosti in danes je tudi aktualno, kajti panslavistiška propaganda je postala v zadnjem času akutna in — strmite čitatelji! — favorizovana od avstrijske vlade. Nadaljevaje, je naglašal, da družba „Dante Alighieri“ ne zadostuje, ampak da so potrebni drugi koraki, in slednjč predlagal mej ostalim, da se najprej pomnožijo ljudske šole in se tam imenuje učitelja iz istih krajev, kajti učitelj, kateri popolnoma ne pozna slovenskega jezika, ne bi mogel nikoli poučevati italijanski jezik tamošnjim otrokom. Predlagal je tudi, da se da nagrada dvema učiteljicama v St. Petru ter dá na razpolago bogata knjižnica za tamošnje prebivalstvo. Zaključuje svoj govor, je naglasil še enkrat, da popolnoma zaupa v značaj in visoki čut (sevé italijanski) prebivalcev, kar pa ne sme ovirati, da se ne storijo vsi koraki, kateri so

potrebni, da se pravočasno odvrnejo nepričakovana dejstva.

Zanimiv je bil odgovor ministra Gian-turco, kateri je precej odgovoril in naglasil, da se je že ukrenilo potrebno, da se italijanska kultura zaščiti ne samo na vshodu nego tudi ob vsi meji italijanski. Naglasil je, da ga veseli, da je ta stvar prišla v zbornico ter povdaril, da to ni politična nego kulturna reč. Slovenci imajo močno družbo sv. Cirila in Metoda, Francozi še močneje „Alliance Française“, Nemci „Schulverein“, Italijani „Dante Alighieri“ (kje je ostala Lega Nazionale? Ur.), katera ima nalogo držati vedno živo svetlo luč naše narodnosti in našega jezika. Veli, da ne more ostati pri tem indiferenten, nego spremlja vse z živo simpatijo. Svrha te zaslužene družbe ni samo, da deluje znotraj meje, ampak pred vsem zunaj mej, povsod, kjer so Italijani! (Imbriani kliče: Bravo!) In dostavil je še, da tako delovanje „è un compito degno veramente della nuova Italia“ (je zares dostojna naloga nove Italije.)

Iz teh besed je razvidno, kakó so Lahi, pa naj bodo tudi ministri, zgubili zadnjo iskrico s rama. Italija, ki se je združila na podlagi narodnostnega načela, naj zdaj nima hvaležniše naloge nego je — barbarsko potujčevanje neitalijanskega prebivalstva! Fej! In taki ljudje hoté biti — kulturen živelj v Evropi! Altroché barbarji!

Društvo odvetniških in notarskih uradnikov v Celju namerava raztegniti svoj delokrog na slov. pokrajne in je v ta namen razposlalo poziv vsem slov. odvetniškim in notarskim uradnikom na Kranjskem, Koroskem, Primorskem in Spodnjem Štajerskem. Z ozirom na važnost tega društva prosimo vse tovariše še jedenkrat, da nam v kratkem (vsaj do konca tega meseca) dopošljejo svoje opazke glede načrta društvenih pravil in pristopne izjave ter se kolikor mogoče vdeležo občnega zbora dne 8. avgusta t. l. — Pripominja se še, da bode ta dan otvoritev „Narodnega doma“ in blagoslovljenje sokolske zastave. Pričakujemo torej obilne vdeležbe.

Odbor.

Slovenska gimnazija v Celju, ki je uzročila svoječasno toliko hrupa je zdaj odpravljena. Vlada se je hotela malce pridobrikati Nemcem s tem činom in silovito udarila Slovence v obraz. Ali ji bomo za to morda še hvaležni? Menda ne! — Ves slovenski narod bo kakor jeden mož proti takemu postopanju vlade. — „Slovenec“ piše o tem vladinem činu:

„Ali hoče vlada fait accompli, predno se zopet snide drž. zbor? Ali bode slovenski gimnazij v Celju žrtev, s katero hoče vlad pomiriti razburkano nemško valovje? Ali j eksclenca naučni minister izdal to ordinanco na svojo odgovornost, ali v imenu skupne vlade? Taka in enaka vprašanja se nam urivajo v prvem trenutku. Bližnja prihodnost nam mora razrešiti te zagonetke. Kaj je storiti sedaj? Naši državni poslanci morajo dobiti zagotovilo, da je vlada voljna kar najhitreje zaceliti rano, katero nam je usekala s tem najnovejšim ukrepom. Ako pa vlada nima te volje, potem pa se poslanci tudi lahko jedenkrat vprašajo, ali morajo za vsako ceno biti vladni trabantje, četudi se jim v plačilo dele moralne zausnice. Naši poslanci naj se ne dajo krmiti vedno le z „višimi oziri“, narod ostane pri vsem tem lačen“. Slednjic pozivlja „Slovenec“ naše poslance — na delo!

„Slov. Narod“ imenuje to odredbo udarec v obraz narodu slovenskemu in dokazuje, kako nezmiselna je obljuba vlade, da hoče stvar urediti v sporazumljenju z obema narodoma. Do takega sporazumljenja ne more priti, ker tega nočejo Nemci. Ako bi hoteli čakati na tako sporazumljenje, ne dobimo nikdar slovenskega gimnazija. Tudi ta ljubljanski list je prepričan, da vlada ni ubila celjskega gimnazija iz spoštovanja do parlamenta, nego jedino iz strahu pred Wolfom in Schönererjem. Vlada je pokazala sedaj svojo barvo, pokazala je, da ni nasprotnica le Slovincem na Primorskem, ampak da je jednaki postopanjem pričela tudi na Štajerskem. Ozirom na shod zaupnih mož spodnje-

štajerski izraza „Slov. Narod“ željo, da ne sklene ničesar polovičarskega, ampak da se odločijo za energično postopanje; in potem zaključuje: „Štajerski Slovenci naj bodo prepričani, da smo z njimi, da se čutimo z njimi solidarne in da se ne ustrašimo nobenega boja za pravično stvar!“

„Edinost“ dostavlja umestne besede: Mi pa se lahko omejimo na kratko opazko: tako treba govoriti vsikdar in v tem zmislu delati! Nas Slovence bi bile sicer morale že davno izučiti skušnje. Žal, da nas niso. Morda nas poboljša najnovejša lekcija, ki smo jo dobili in da se vendar jedenkrat uklonemo spoznanju, ki se nam uprav uriva samo po sebi: v prvi vrsti moramo iskati svoje bodočnosti v sebi, v vzajemni podpori. Ako bi se smeli nadejati, da se sedanje soglasje med slovenskim novinstvom znak pametnega spoznanja in poboljšanja, potem bi bilo že res ozirom na nas Slovence, da šiba novo maso poje!

Nemci sami niso zadovoljni z to afero. Graški nemški list „Tagblatt“ pravi, da z razpustitvijo celjskega nižjega gimnazija ni prav v nobenem pogledu ustrezno Nemcem. Gautsch, ako tudi odreče pravico javnosti poljskemu gimnaziju v Tesinu, ako tudi zabrani v Celju slovenske paralelke, si vendar ne pridobi več Nemcev, nego jih že ima sedaj. „Mi Nemci nismo več otroci, ki se dajo zadovoljiti z bonbončki, mi hočemo krepkeje hrane“.

„Politik“ se čudi, da je vlada kar hkratu zadobila tak grozen respekt pred sklepi parlamenta, dasi je bil oni sklep, katerim se je odrekel kredit za celjski gimnazij, goli in nagi slučaj. Na tem ni dvoma, da je bila večina parlamenta v resnici za to zahtevo Slovencev. Zato se zdi praškemu listu jako sumljiva ta najnovejša odredba vlade in se mu ne vidi nemožeče, da je ta odredba posledica diferenc med Gautschem in grofom Badenijem. V tem slučaju bi morali misliti, da je baron Gautsch res „bodoči mož“ in da je z ono odredbo hotel oddati svojo vizitnico pri — nemški opoziciji!!

S tem vprašanjem se bavi zopet predvčerajšnji „Slovenec“ in pozivlja poslance, naj nikar ne vsprejemajo nikakega nižjega gimnazija v katerem drugem kraju Spodnjega Štajerja. Ali slovenske paralelke na že obstoječem gimnaziju, ali pa — nič. Mi soglašamo s „Slovincem“, kajti dokler nam bode naučna uprava „naklonjena“ tako, kakor je bila dosedaj, niti ni misliti na to, da bi se mogel vspešno razvijati kak nov samostojni slovenski zavod. Mladi učni zavodi so občutljivi kakor nežna cvetka: ako jej ne prilivaš pridno, ako je ne neguješ skrbno, ovne ti hitro in se posuši. O naši naučni upravi pa ne pričakujemo — kdo med nami bi bil tako najiven? — da bi skrbno negovala samostojne slovenske zavode.

Iz „Slov. Naroda“ posnemamo sledečo zanimivo notico: „O slovenskem gimnaziju v Celju je naš list že pred kakimi dvema meseci poročal ravno to, kar se je sedaj zgodilo z njim. Tedaj so bili vsled tega poročila v „Slov. Narodu“ slovenski poslanci iznenadeni, in so šli radi tega takoj k ministru Gautschu. Bila sta dva štajerska in jeden kranjski drž. poslanec. Minister jih je vprašal navidezno osupnjen, odkodi da imajo te podatke. Poslanci so mu odgovorili, da iz „Slov. Naroda“. Minister Gautsch se je namsehnil: „Ach, was, der „Slovenski Narod“ weiss nichts! Beruhigen Sie sich nur!“ (Ah kaj, „Slov. Narod“ ne ve ničesar! Le pomirite se!) In poslanci so se pomirili. Vladna namera bi se dala preprečiti, da slovenski poslanci niso bili preveč zaupni“.

Ako je temu res tako, potem vedo sedaj naši krogi nauk, da zaupljivost ni vslelej dobra reč, odkritosrčnost ministra Gautscha pa tudi ni vsikdar čisto zlato! Vsaka šola nekaj „košta“,

Prelat Kneipp in obrt. — Obče priznано je, da si je prelat Kneipp pridobil neveljivih zaslug po svoji novi metodi vodilo zdravlilstva, ter s to slednjo tudi postavil temelj marsikateri cvetoči obrti. Tisoče delavcev, ki imajo danes trajen zaslužek po

tacih obrtnijah, žaluje sedaj po tem vzorčlovekoljubju. Ob platneni obleki po Kneipp-ovem navodilu, se gotovo razcvita v prvi vrsti tudi najbolj trgovina Kathreiner-jeve sladne kave, po receptu prelata Kneipp-a. Vstanovile so se tovarne v največjem obsegu, katere proizvajajo to kavo uprav veleobrt-niški, ter jo razpečavajo po celem širem svetu. Postala je gledé na zdravje prava pravcata potreba v živež ljudem. S. Kneipp sam je prvi opozoril na to kavo. Tovarne tvrdke Kathrein ponarejajo kavo tem načinom, da se ji kolikor mogoče dá duh in okus prave bobove kave. Ta, tako ponarejena sladna kava nadomešča v vsakem oziru popolnoma pravo, zdravju zelo škodljivo bobovo kavo.

Sosebno je priporočila vredna kot primes prvi kavi, kar je prelat Kneipp sam potrdil, ko je Kathreiner-jevim tovarnam za sladno kavo dal pravo, za vse čase njegovo ime i sliko na sladno kavo vpeljati. Kavini izdelki se bodo tudi odslej naprej proizvajali po Kneipp-ovem načinu, v kar so nam v najbolje zagotovilo velikanske tovarne imenovane tvrdke.

Razgled po svetu.

Avstro-Ogerska. — Z Dunaja brzjavljajo, da pojde v pokoj deželni namestnik koroški Schmidt Zabierow. Kot njegove namestnike se imenuje pet kandidatov, katerih nijeden ne zna slovenski. — Državni zbor se otvori baje v sredi oktobra. Tako poroča časopis „Slovo Polskie“. — Nemci v Hebu so hoteli zopet sklicati shod, a vlada ni dovolila tega. — Okrajno glavarstvo v Meranu (na Tirolskem) je izdalo nalog, s katerim se vabijo župniki, občinski in šolski načelniki, naj storijo potrebne korake, da se v narodu zdrži tirolska narodna noša. Ta nalog je baje izšel vsled posebne želje nadvojvode Fran Ferdinanda, kateri je izjavil, da v narodni noši tirolski vidi močno podlago za ohranjenje starodavnih krepostij tirolskega naroda. — Nadvojvodinja Izabela soproga nadvojvode Friderika, je rodila sina. — Nadvojvodinja Stefanija potuje po Rusiji kot gost tamošnjega dvora. — V Levovu je začela sodnijska obravnava radi izgrediv pri volitvi v Chorodowu. Obtožencev je 177, prič 73. Obravnava bo trajala menda dva tedna. — Piše se, da se snide češki deželni zbor meseca septembra k izvanrednem zasedanju, da bi razpravljal jezikovne naredbe. — V ogerski zbornici se je baj e dognala sprava mej vlado in opozicijo. — Pri hrvatski vladi so nastale spremembe. Dosedanji podban Stanković je vpokojen. Na njegovo mesto je imenovan Oton pl. Krajcovič, dosedanji predstojnik odelka za uk in bogočastje. Več poslancev večine je bilo odhkovanih. Spremembe pri vladi gotovo ne spremenijo dosedanji sistem, kajti riba pri glavi smrdi!

Srbsko-pravoslavni cerkveni shod v Karlovcih se ne mara udati željam ogerske vlade, katera svoje želje zjedinjuje z osebo kraljevo. Tako je v seji 27. pr. m. izjavil kraljevski poverjenik, da ima strogo paziti na to, da se izpolni to, kar je naglasil pri otvoritvi, namreč, da se preide precej k razpravi predloga o konečnem urejenju srbske cerkvene organizacije. Ker pa je shod 24. pr. m. sklenil nasprotno, je izjavil poverjenik, da proglašuje ta zaključek neveljavnim ter je povabil shod, naj še v isti seji izvoli odbor, ki bi se posvetoval o cerkveni organizaciji. Zbor je to izjavo mirno poslušal in ko je končal, je odšel poverjenik, na kar je bila seja pretrgana. Pri poznejši seji je prečital baron Živković odgovor na poverjenikovo izjavo. V tem je utemeljeval zaključek shoda in slednjic vnovič izjavil, da shod ne more ugoditi zahtevi poverjenikovi ter da ostaja tudi zanaprej pri dnevnem redu, katerega je sklenil v seji 24. pr. m., ker je prepričan, da s tem ne žali dolžnega spoštovanja nasproti kraljevi osebi. Ta predlog, oziroma odgovor, je bil sprejet z ogromno večino glasov in burno odobran. Vsled tega odgovora je bil shod odložen, da se ob-

vesti vlado, katera konečno odloči. — Slovence more le veseliti, da so se postavili tudi Srbi po robu požrešnim Madjarom!

Socijalisti pred sodiščem. — V Mitrovici na Hrvaškem je začela prošli teden razprava proti socijalistom, ki so baje hoteli uprizoriti „pant“. Iz poročila o razpravi je razvidno — sodé po izpovedbi skoro vseh obtožencev — da so se socijalisti pripravljali le za volitve, ki so se vršile za sabor in nič drugega. Ker je veliko obtožencev in prič, je razprava odložena na več dnij. Obtožence brani dr. Derenčin iz Zagreba.

Mir mej Grško in Turčijo se ni uradno potrjen; ukladu temu se piše da je že dognan.

Ostale države. — V srbski skupščini gre vse gladko. Skupščina je soglasno pritrčila predlogu vojnega ministra. da se zvišajo za vojsko potrebni zakladi. — V Sofiji je začela razprava proti bivšemu kneževemu pobočniku Boičevu in drugovom, kateri so obdolženi umora neke gospodične Simon, katera je bila Boičeva ljubica. — Po ljudskem štetju, katero se je vršilo dne 18. januarja t. l., se je dognalo, da ima Rusija 120 milijonov prebivalcev. Leta 1885. je štela le 108 milijonov. Če pojde tako naprej za 100 let bo imela Rusija 300 milijonov prebivalcev. Sam Petrograd šteje 1,267.000, Moskva napolni kmalu milijon prebivalcev. V tej „barbarski“ državi se je sklenilo že marsikaj, kar bi se moralo storiti tudi drugod. Tako n. pr. je odločil mestni petrogradski kapetan, da mladi delavci od 13—15 let ne smejo delati več nego osem ur na dan; po noči jim je delo brezpogojno prepovedano. — Izuzemši slučaje, ki niso posebne važnosti, v teh pasjih dneh se ni zgodilo nič posebnega. Le na Kaneji se še vedno kuha. Ako je verjeti brzojavnim poročilom, se dogajajo še vedno napadi na kristijane, katere ubijajo in drugače mučijo. To pa vse se bo dogajalo, dokler se ne sklene prepotrební mir, ki je baje še vedno daleč.

Raznoterosti.

* **Medved ubil vola.** — V Lasici v Bosni je 11. min. meseca ubil medved vola, ki je last Tome Lučiča. Vol se je pasel z drugo govedjo v planini Igman, ko je prihrumel medved. Lomila sta se z medvedom dolgo časa in pastirjem se je posrečilo naposled odpoditi zver. A vol je bil tako premikasten, da je poginél.

* **Strela ubila celo družino.** — Iz Caserte v južni Italiji se javlja vest, da je dne 15. pr. m. v dolini Cassina razgrajala grozna nevihta. Med ogromnimi drugimi nesrečami, ki jih je povzročila huda ura, je bila tudi ta, da je udarila strela v neko hišico in ubila ondi celo družino, sestoječo iz sedem oseb.

* **Samomori v prvi polovici leta 1897. na Dunaju.** — V prvi polovici tega leta umorilo se je na Dunaju, kakor je razvidno iz prijav policiji, 210 ljudi in sicer v prvi četrtini 90. v drugi 120. — kar dokazuje, da iščejo samomorilci naravo za svoje naklepe. Od teh 210 samomorilcev je 157 možkih in 53 žensk, kar znači zopet, da si ženska v skrajni sili lože pomaga v življenju nego možki in da je mnogo bolj elastične naravi nasproti nesrečam, nego pa možak. — Vendar pa so to samo statistične številke. Koliko pa izginja ljudi z Dunaja, o katerih ni nikdar več glasu.

* **Stradalec Succi** se producira sedaj v Veroni s svojim želodcem. Veronezi mu niso prav zaupali in radi tega se je dal Succi zazidati. In stradal je zazidan 10 dni. Ko je začel stradati, je tehtal 72 klg., zdaj pa tehtá samo še 66 in pol klg. Ko so ga spustili iz hišice, je bil Succi še tako čvrst, da je telovadil in naposled še jahal. Zdaj bo stradal še 14 dnij. — No, v Italiji, mislimo, da ima Succi še mnogo konkurentov, le da se ne producirajo javno na Succijev način, sicer pa so navajeni stradati po ravno tako dolgo — nezazidani! Morda bi tudi njim ne — „zaupali“ Veronezi posebno!

* **12 milijard časopisov.** — Po neki najnoveji statistiki znaša vseukupno število časopisov, kolikor se jih tiska na zemlji, 12 milijard iztisov (ena milijarda je tisoč milijonov, en milijon desetkrat sto tisoč.) S temi listi pokrilo bi se širjave 30,000 štirjaskih kilometrov. Papir, na katerem se tiska to časopisje, bi tehtal 781.240 ton (jedna tona je deset met. stot.). Ako bi vse te iztise tiskal jeden sam stroj, potreboval bi zato celih 333 let, predno bi izšel prvi časopis. Ako bi se pa vsa ta množina časopisov zložila na jeden kup, napravil bi se 80,000 metrov visok papirnati stolp. Če se konečno izračuni, da čita vsak človek časopise samo 5 minut na dan, tedaj bi vsi ljudje na zemlji potrebovali nič manj nego 100.000 let, ako bi hoteli prečitati vse te časopise.

Narodno gospodarstvo.

Ikravi prasiči. — Ikrave prasiče imenujemo tiste, katerih meso je prerasteno z ikrami. Ikre so pa neke vrste živali, katere prasič naleze, in sicer je ta žival trakulja, ki živi v človeku. Človek, ki je ikravo meso, dobi trakuljo. Trakulja se veča ter je, popolnoma dorastla, sestavljena iz 700—800 členov. Zadnji členi, recimo pri repu, postajajo zreli ter odpadajo, spredaj pri glavi pa nastajajo novi. Ti zreli členi gredo od človeka, po naključju jih prasič z eno ali drugo rečjo požre in naredi se zopet prvi začetek trakulje, kateri se imenuje ikra. Brez iker ni trakulje, brez trakulje ni iker, ker to je prav za prav vse ena žival, ki mora imeti na razpolaganje, če se popolnoma razvije, človeško in prasičje telo. Iz tega sledi, da se varujmo ikravega mesa, da ne zbolimo za trakuljo, a pazimo, da prasiči sploh nikdar ne pridejo s človeškim blatom v dotiko, ker le z njim postanejo ikravi.

Rodovitnost angleških prasičev. — Kakor se poroča, ima Primož Rebernik iz Ravnega v župniji Št. Jurska Gora angleško svinjo, katera je v teku 363 dnij trikrat skotila, in sicer vsega skupaj 40 prascev; prvič in drugič po 14, zadnjč 12.

Književnost.

„Kratka slovnica ruskega jezika“. (Краткая Грамматика русскаго Языка). Sestavil M. M. Hostnik in

„Русскій рѣсско-словенскій словарь“. (Ročni rusko-slovenski slovar). Sestavil M. M. Hostnik. Pod tema naslovoma izide v kratkem skupna knjiga, katera se že tiska v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček v Gorici. Knjiga bode obsegala okoli 27 tiskanih pol, oziroma blizo 500 stranic navadne slovarske oblike. Iz prve na ogled nam doposlane pole slovnice in pete pole slovarja smo se prepričali, da je bilo sestavljanje trudapolno in težko ter da obsega slovnica vsa pravilo, katera so potrebna k učenju ruščine, slovar pa prinaša obsežno slovarsko gradivo. Tehniško delo je čisto in zelo razločno, posebno pa ruske tipke (črke) so čitljive in take, da se oko pri čitanju ne utrudi, kar se je navadno zgodilo pri drugih ruskih knjigah z odveč nerazločnimi črkami. Delo bode končano meseca oktobra. Izdaje bode zelo po ceni in se upa, da ne preseže 2 gld. Razpošljalo se bode proti povzetju, oziroma proti predplačilu zneska. Naročila sprejmlje že sedaj „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček v Gorici. Ta slovar bo tudi za Hrvate prikladen. Ta knjiga v tem obsegu je prva mej Slovenci in radi tega jo toplo priporočamo vsem omikanim Slovencem.

„Salonska knjižnica“, obsegajoča 15 do 17 drobno in lično tiskanih pol z raznimi zelo interesantnimi spisi iz peresa duhovitega slovenskega pisatelja Fr. Govékarja izide koncem avgusta v zalogi „Goriške Tiskarne“ A. Gabršček. Cena posamični knjigi bo 1 gld. Razpošljala se bode le proti predplačilu zneska, oziroma povzetju. Naročila sprejema tiskarna že sedaj.

Loterijske številke.

24. julija:					
Gradec	72	51	41	22	40
Dunaj	82	59	85	81	83
31. julija:					
Trst	21	82	26	18	34
Linc	65	3	34	13	32

Dunajska borza

2. avgusta 1897.

Skupni državni dolg v notah	102 gld.	10	kr.
Skupni državni dolg v srebru	102	20	„
Avstrijska zlata renta	123	30	„
Avstrijska kronka renta 4%	101	35	„
Ogerska zlata renta 4%	122	70	„
Ogerska kronka renta 4%	100	20	„
Avstro-ogerske bančne delnice	941	—	„
Kreditne delnice	369	50	„
London vista	119	45	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	65	„
20 mark	11	—	„
20 frankov	9	51 1/2	„
Dalijanske lire	45	40	„
C. kr. cekini	5	63	„

Tržne cene.

		za 100 kilov	
Kava:	Santos	gld. 130—	do 140—
	Sandomingo	160—	—
	Java	160—	164—
	Cejlon	185—	—
	Moka	180—	—
Sladkor		36 1/2	37—
Špeh		52—	56—
Petrolij v sodu		18 3/4	—
	v zaboju	6—	—
Maslo surovo		75—	—
	kuhano	85—	—

Moka: (Majdičeva):

št. 0 gld.	15—	št. 1 gld.	14 70,	št. 2 gld.	14 40,
3	14—	4	13 60,	5	13 20,
		št. 6 gld.	11 30,	št. 7 gld.	5 50

Ogerska:

št. 0 gld.	20 20,	št. 1 gld.	20—,	št. 2 gld.	19 70,
3	19 20,	4	18 90,	5	18 60,
		št. 6 gld.	17 70,		

Otrobi debele		gld. 4 60	do 5 20
	drohne	5—	5 20
Turšica navadna		5 70	6 20
Oves		6 80	7 20

Javna zahvala. *)

Podpisani izrekamo najtoplejo zahvalo vsem znancem in prijateljem, ki so v tako mnogobrojnem številu spremili k večjemu počitku našega nezabnega soproga, oziroma brata in sina

JANEZA ČARGA.

Posebno se zahvaljujemo čč. duhovščini, gg. učiteljem, kakor tudi domačim pevcem za glnljivo petje.

V Ročinju, dne 7. julija 1897.

Katarina Čargo, soproga. — Marija Čargo, mati. — Terezija Dugar, — Katarina Ipavie, sestri. — Andrej Dugar, svak.

*) Slučajno zakasnelo.

Kihirdetes.

1. Hogy, Buela Vilmos nölten. Rom. kath. valásu a cs. és kir. 47 gyalog-ezredében tényleges őrmester. Született. Lippán — Temes-megye 1869 évi majus hó 28án s a ki Buela Iztván és neje Palla Aanna.
2. Bakos Julianna, hajdon evangel. református. háztartásbeli, Szatmárnémeti Kert utca 2 szám. Született. Szatmárnémeti 1875 évi april hó 29 napján s a ki Bakos Károly és neje néhai Kerekes Julianna, leánya egymással házasságot szándékoznak kötni — Bakos Julianna, Buela Vilmos jegyesek — Verlobte, 77 Szatmár-Nemeti — Görz — Juli 1897.

IZJAVA.

Ker se je raznesla govorica, da sem jaz rekel v Podsobotinu, da sta Josip in Miha Marinič iz Podsenice prodala glas pri volitvah za veleposestvo, izjavljam tem potom, da tega nisem rekel, ker nisem imel nobenega povoda.

Fran Vittori.

Zdravnik

Dr. M. Keršovani

ordinuje v lastni hiši

v ulici Barzellini h. št. 2.

100 do 300 gld. mesečno lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih državni papirjev in srečk, a da ni potrebna glavnica in ni nikaka nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Österreicher, VIII Deutsche gasse 8 Budapest.

V vsakem poštno oddajnem okraji, v vsakej fari in po potrebi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslužkom od nekega, mnogo let obstoječega, avstrijskega podjetja prve vrste. Pismene penudbe pod „V. u. G.“ Gradec, poste restante. 183

Zagotovljen in pošten zaslužek, morejo s pridobiti osebe vsakega stanu in v vseh krajih s prodajo postavno dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe sprejema **Ludovik Österreicher, Budimpešta VIII. Deutsche gasse 8.** 110 10—2

Deloljubne

osebe — povsod — katere trajni denarni zaslužek iščejo, naj pismeno povprašajo pod „Zukunftsvorsorge“ Gradec, poste restante.

Trgovec in krojaški mojster

FRANC NOVIČ

v ulici sv. Klare št. 6 v Gorici

izdeluje

obleke po meri po najnižji ceni,

prodaja vsakovrstno sukneno in domače blago. Priporoča se p. n. gospodom v Gorici in na deželi, kakor tudi častiti duhovščini za blagohotno podporo.

Prvi in najstarejši

fotografično-umetniški zavod

Antona Jerkiča v Gorici na Travniku

(poleg nedškofije št. 11)

prevzema vsa v fotografično stroko spadajoča dela do naravne velikosti; izdeluje fotografije na porcelan, na broše (najnovejša iznajdba), na žido, platno itd., akvarele, oljnathe slike; posnema po starih fotografijah pomanjševalno ali povečevalno na najokusnejši način. Neprekosljivo delo jamči. Cene poštene. 26—2

Mrežasto steklo

patentovano, najboljši material za gornja okna, tla, tovarniška okna, strešna okna. Posebne prednosti: Kar največja varnost proti prodrenju in prebitju, nadležnih žičnih mrež ni treba, varnost proti ognju je jako velika, ako se zlomi ostane gosto, ker žična vložka drži steklo skupaj, svetloba prodira jako močno in je učinek luči, kakor še nikdar doslej. Pri mnogih državnih in zasebnih zgradbah se je vporabilo v obsežni meri z najboljšim uspehom. Mnogobrojna spričevala, prospekti in vzorci so na razpolobroju.

Steklene kocke

za razsvetljenje prehodov, prevozov, podzemskih hodnikov ali predorov, gladko ali s površino v raznih vzorcih; belo, na pol belo (okolu 30 od sto ceneje nego navadno surovo vitlo steklo) in barvano; z železno žično vlogo ali brez nje.

Aktien-Gesellschaft für Glasindustrie vorm. FRIEDR. SIEMENS, Nausath, bei Elbogen (Böhmen). 69 7—1

Drugi izdelki: Vsakovrstne steklenice, stekleniški avtomatični zamaški, steklene plošče in steklene črke.

Zastopstvo in zaloga pri gospodu

H. Hausbrandt v Trstu.

Vaclav Zima,

izdelovalnica gospodarskih strojev v Přepychach u Opočna na Češkem. izdeluje kot posebnost

Čistil. mlina za žito

po svojem patentovanem izumu. Mlini so znani v novejši dobi kot najboljši.

Slamoreznice z noži notri brušenimi, ki so pripoznane kot najboljše, kakor tudi

Žitni drobileci z mlinskimi kamni

svojege patentovanega izuma, ki se od drugih močno razlikujejo, se lože gonijo in bolje delajo.

Univerzalni brzi pralni stroji z žmikalniki,

ki so neizogibni za vsako hišo, ker se z njimi pri pranju polovico prihrani.

Za vse svoje izdelke jamčim najboljšo jakost, solidno postrežbo in zelo zmerne cene. Ceničke pošiljam na zahtevo brezplačno in poštine prosto.

Slovenci, podpirajte le svoje trgovce, obrtnike, zdravnike, odvetnike itd., držite se strogo gesla „Svoji k svojim!“

Sodar Franc Rusjan

v ulici Vetturini 9. — Gorica — (v hiši kje je ljudska posojilnica) priporoča se gg. trgovcem z vinom in vinogradnikom za izdelovanje novih in popravljanje starih sodov in izdelovanje vseh, v njegovo stroko spadajočih del. (cl.)

Podpisani naznanja, da je otvoril v Podgori h. št. 185, lastno izdelalnico raznovrstnih testenin kot so n. pr. makaroni, rezanci, biguli i. t. d. (cl.)

Priporoča se svojim rojakom v Podgori in drugod za obilna naročila. **Jožef Bizaj.**

Franjo Jakil

Tovarnar kôž v Rupi

zaloga v Gorici Rabatišče 2.

Ivan Reja

začasni oskrbnik vinarskega in sadjarskega društva za Brda s sedežem v Gorici, ulica Barzellini št. 20. in gostilničar „Alla Colomba“ v Gorici, na voglu ulice Morelli. Priporoča se rojakom v mestu in deželi.

ANTON OBIDIČ

čevljar v Semeniški ulici št. 4 se priporoča Slovincem v Gorici in v okolici za blagohotna naročila.

Jožef Rojic - Čerin

v Cerknem

prodaja 20° pristni brinjevec (liter po gld. 1-10) in brinjevo olje (deka 2 kr.)

Zaloga piva iz prve kranske eksportne pivovarne T. Frölich-a na Vrhniki pri Ljubljani — priporoča izborno pivo v sodčkih in steklenicah — rojakom v mestu in na deželi. — Zastop in zaloga za Gorico in deželo ima **Joško Rovani** v Rabatišču št. 18.

Anton Vodopivec

gostilničar

„pri petelinu“ v Trstu via Ghenga št. 7. (zraven j. kolodvora), ima zalogo vipavskih vin v Prvačini pri Gorici.

IVAN DEKLEVA

veletržec z vinom,

ima v svojih zalogah vseh vrst domačih in istrskih vin. Cene zmerne.

Pek Karol Drašček

priporoča

pekarni v Riva Gorno 4 in podružno prodajalnice kruha v Semeniški ulici 2.

Svečar J. Kopač v Gorici

Solkanska ulica 9

priporoča pristne čebelno-voščene sveče kg po gld. 2-45. Za pristnost jamči s 1000 kron. Sveče slabjših vrst po jako nizki ceni. Zaloga kadil za cerkve po gld. 1-20, 1 gld., ter 50 kr. kg. Razpošilja na vse kraje avstro-ogerske monarhije.

Trgovec z vinom Ant. Pečenko

Vrtna ulica št. 8.

priporoča v sodčkih od 56 litrov naprej pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih in istrskih in dalmatinskih vinogradov. — Cene zmerne, postrežba točna. Za pristnost vina jamči.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici št. 23

priporoča

svojo trgovino raznih jedilnih potrebščin. Postrežba točna.

Ambrož Furlan

v Tržaški ulici št. 4

priporoča svojo trgovino jedilnih potrebščin in domačih pridelkov.

Tovarna vinskega kisa

K. Makuc

v Rabatišču št. 20 v Gorici se toplo priporoča trgovcem na deželi.

Anton Koren

Gosposka ulica 4

priporoča razno lončarsko, porcelansko in stekleno blago, reže in uklada šipe ter pripravlja okvirje.

Saunig & Dekleva

glavna zaloga „Bambus“-dvokoles iz graške tovarne in zaloga pušk, streljiva, šivalnih strojev itd. v nunski ulici št. 16. Popravljavnica koles in izdelovalnica žičnih blazin v nunski ulici št. 14.

Hausner & Lokar

tovarna usnja v Mirnu pri Gorici.

Zaloga in prodaja na drobno v Gosposki ulici št. 9.

Klobučar Anton Fon

v Semeniški ulici

priporoča svojo bogato zalogo klobukov in kap ter gostilnico preskrbljeno z izborni vini.

Andrej Jakil

Tovarnar kôž v Rupi

p. Miren.

Prodajalnica na Kornu v Gorici.

Jožef Novič krojač

Gosposka ulica št. 14

se priporoča častiti duhovščini in ostalemu občinstvu v Gorici in na deželi za razna v krojaško obrt spadajoča opravila. Izdeluje po meri točno in po raznih cenah.

Tovarna piva Fran Wañek

na Goriščeku

priporoča svojo zalogo goriškega piva.

Najboljše stiskalnice za grozdje in olive

Stiskalnica za grozdje.

so naše „HERCULES“-stiskalnice najnoveje in najizvrstnejše mehanične sestave z dvojnati, vedno delujočim pritiskalom; zagotavlja se skrajna vporabljalnost, katera nadmašuje vse druge stiskalnice.

Najbolje avtomatične škropilnice za trte so „SYPHONIA“, samodelujoče brez premikanja.

Mlini za grozdje, sadje in olive, robkači s pobiralnikom za grozdje; posuševalniki za grozdje, kakor tudi za druge pridelke vegetalne animalne in mineralne, stiskalnice za seno, slamo za ročni obrat; robkači za koruzo, čistilnice žita; sita, rezalnice in mlini za žito na roko raznih velikosti in vseh drugih poljedelskih strojev izdelujejo in oddajajo pod zagotovilom edino le tovarnarji

Avtom. škropilnica.

PH. MAYFARTH & Co.

c. in kr. edino privileg.

tovarna poljedelskih in vinogradnih strojev na Dunaju II.

Taborstrasse št. 76.

Odlikovani v vseh državah sveta z več nego 400 zlatih in srebrnih svetinj ter z častnimi diplomami. — Ilustrovani popis in mnogoštevilne zahvalnice zastopj. — Kjer še ni preprodajalcev in zastopnikov, se iščejo Varovati se je ponarejanj.

Najlepše darilo!

Prešeren — Poezije,

s sliko slavnega slovenskega pesnika. *Vezenje je elegantno v usnji z zlato obrezo.* — Cena samo gld. 1.— s poštnino gld. 1.05.

Jenko Simon, — Pesmi,

1. zvezek, s sliko in 9 drugih krasno risanih slik; *vezenje je elegantno v usnji in zlato obrezo.* — Cena samo gld. 1.— s poštnino gld. 1.05.

Drugi zvezek, ki bo obsegal do sedaj še ne izdane pesmi, izide v jeseni.

OTO FISCHER,

knjigotržnica v Ljubljani
Kongresni trg.

S. 164 — 26 — 1
P. 57 (Cl.)

Ivan Drufovka

trgovec v Gorici na Travniku ima zalogo vsakovrstnega blaga in čevljarskih potrebščin.

Podružnica za usnje, železnino in razno blago v Sežani.

Postrežba kolikor le mogoče točna. Naročila z dežele izvršujejo se z največjo skrbnostjo.

Cene zmerno.

Seznam blaga

trdke

G. Ferd. Resberg

v Gorici.

Glavna zaloga:

v Kapucinski ulici št. 11
(stara cukrarna).

Podružnica: na Kornu št. 2
(Attemsova palača).

Doslej ima v zalogi to-le blago:

**Sladkor — kavo — riž — mast
poper — sveče — olje — škrob
— ječmen — kavino primeso —
moko — gris — drobne in de-
bele otrobe — turšico — zôb —
sol — moko za pitanje — kis
— žveplo — cement — bakreni
vitrijol itd. 169—1**

Edina slov. zaloga dežnikov in solčnikov

C. kr. krojni
privileg. aparati.

M. POVERAJ

krojaški mojster in trgovec v Gorici na Travniku

v I. nadstropju in v hodniku
v h. št. 22.

Priporoča svojim rojakom na deželi in v mestu vsakovrstno manufaturno blago, gotovo perilo, dežnike, ovrtnike, zavratnice itd. — Gotove moške obleke za vsaki stan po najnovejši pariški modi.

Blago prodaja tudi na meter tako po ceni, da lahko posluži vsakterega in sicer za moške obleke od 80 kr. naprej, za celo obleko (3-20 m) od gld. 2-50 naprej.

Sprejema naročila tudi za izdelovanje raznih oblek; odjemalcem blaga je prosto, dati si izgotoviti obleko tudi drugod. 64 9

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda

s sedežem v Gorici, ulica Barzellini št. 20.

priporoča
po nizki ceni slavnemu občinstvu

**svoja pristna briscka
vina: rebulo, modro
frankinjo in druga na-
vadna črna vina, pri-
delke svojih članov.**

Razpošlja na vse kraje od 56 litrov naprej.
Uzorce vin pošilja na zahtevo.

Ivan Domicelj

trgovec z jedilnim blagom

v Korminu

na glavnem sadnem trgu (bivša hiša Pallova)

priporoča svojim rojakom

**sladkor, kavo, riž, olje, kamenoolje,
moko, otrobe, vsakovrstne sveče iz
Kopačeve tovarne, potem špirit vinski
in domače žganje. Dalje prodaja vi-
trijol (modro galico) in pravo roman-
sko trtno žveplo, narodne žveplenke.**

Vse prodaja po tako zmerni ceni, da se ne boji tekmovanja (konkurence). 143

Edino

v stolni ulici št. 13 (Via del Duomo)

nasproti veliki cerkvi

je velika zaloga raznovrstnega
manufakturnega blaga po naj-
nižji ceni.

Za obilno obiskovanje se toplo priporoča
E. Šusteršič & C.

Prosim, opazujte številko 13 in slovenski napis, kajti ni resnična govorica, da je vse ena trgovina, namreč moja pod št. 13 in ona, katera se nahaja v Lenassejevi hiši pod številko 4.

Klepar Artur Makutz

Ozka ulica 1. — GORICA — Via Stretta 1.
priporoča

Škropilnice proti peronospori (ponovljene po Ver-morelovi sestavi). Baker je trd in svetel. Zalistke (valvole) se more lahko premeniti. Škropilnica je sestavljena priprosto in tako, da škropi lahko na tri načine po volji lastnika.

Cena je zelo nizka.

Stroj za žvepljanje sodov iz cinkanega železa.

Priloga za obvarovanje vina pred plesnobo in cikanjem pri točenju iz soda (kan). 29 13—6

Meh za žvepljanje grozdja raznih sistemov.

Sprejemlje v popraviljanje vsakovrstne druge škropilnice, kakor tudi prevzema vsa druga v kleparsko obrt spadajoča dela.

JOS. VINDYS

tovarna strojev in livarna

Praha - Smichov, Vinohradská ulica št. 94.

priporoča

patentne stočilne stroje

brez zamaševanja in s sočasnim zamašenjem
steklenic.

ZRAČNE TLAČILKE

(lastna iznajdba)

povsem nove, zboljšane sestave, kotle s pumpo, čistila za steklenice, zamašilke in kaprovalke steklenic, tlačilke, parni ventili in zaklopnice vseh vrst iz rdečega zlitka, medenine ali železa od najmanjšega do največjega obsega.

Ceniki na zahtevo brezplačno.

